

javítottuk ki se ő, se én. Úgy láttam, ő is élvezi a dolgot. Örültem neki, és büszkeség töltött el.

III.3.

A harmadik történetem a Jézus-központúságról szól. 2007-ben ő húzott engem karácsonykor, nekem kellett ajándékot adnia a közösségben. Megkaptam a KIO kötetét, a Napló 91-es füzetét és egy kísérő levelet, egy verset. E vers utolsó három szakasza így hangzik:

„Sokat találsz majd benne,
Botrányosat. De bízom Benned:
Nem botránkozol, hiszen ismered,

Akitől, amíg él, csak olyan telik,
Amit ajkára ad egyetlen
Szerelme, a Názáreti.

Vége, vége, nincs tovább,
Megizzadt, s koszorús homlokát
Megtörölheti s Pegazust is, a lovát.”

Ez az „egyetlen Szerelme, a Názáreti” nagyon világos az életében. De nem is csak világos, hanem hatékony. Tényleg úgy élt, úgy beszélt, olyan volt, hogy az embernek kedve támadt találkozni Jézussal.

Ez a hatékonyság nem az ő műve volt. Nem is lehetett az övé, és ő sem gondolta soha, hogy az övé lenne.

Hatékony, vagyis gyümölcsöző, termékeny volt a tanúságtétele, mert az élete valóban Jézus-központú volt.

Amikor egy ilyen embertől azt halljuk, „Jöjj, és lásd!”, akkor az a keresés érintődik bennünk, amelyről a János-evangélium tegnap és ma olvasott részletei beszélnek.

Amikor egy ilyen ember, a Jézus-központú életet élő ember abban segít minket, hogy a lényünk mélyén munkáló keresés és szomj [és nyugtalanság vö. Ágoston] egyre elevebb legyen, akkor valójában az történik, hogy minden szava, minden mozdulata azt mondja nekünk: „Jöjj, és lásd!”

Ez az az a hatékonyság, ez az a termékenység, amely Gyurka bácsi életét jellemezte.

III.

„Jöjj, és lásd!” Milyen érdekes, hogy a Jézussal való találkozás sem egyszerűen végpont, még ha igaz is, hogy a keresésünk valamiképpen célba ér.

Mert mintha az történe, hogy a keresésünk folytatódik, csak most már Jézussal együtt keresünk. Keresni és megtalálni lenni egyszerre. Amikor a keresés és a rátalálás, a másakra szomj és a vele való együttlét egyszerre van jelen. Ilyen az, amikor a szerelmével van együtt az ember.

Jézussal együtt járva tanuljuk új módon látni az életet és a világot: azt tanuljuk, hogy milyen is Jézussal kapcsolatban levőnek látni saját magunkat és a kapcsolatainkat: azokat, akiket szerettek, és azokat,

akik szeretnek engem, azokat, akik bántottak, és azokat is, akiket én bántottam.

És talán alapvetően azt tanuljuk ebben a kapcsolatban, amiről – ahogy hallottuk már – a mai evangéliumi részlet is beszél: a találkozást megelőzően Jézus már lát minket.

Talán azt lehet mondani ez alapján, hogy Jézus-központú élet élni annyi, mint „meglátottnak” lenni. Vagy ahogyan a János-levél mondja, amelyből szintén részleteket veszünk ezekben a napokban:

„A szeretet nem abban áll, hogy mi szeretttük Istent, hanem hogy ő szeretett minket” (1Jn 4,10).

Azért vagyunk ma együtt ezen az eukarisztikus ünnepelésen, mert ezzel a szeretettel akarunk találkozni, ez előtt a szeretetet előtt akarunk megnyílni, ettől a szeretetteljes látástól akarunk látva lenni.

Jöjj, és lásd! Jöjj, és légy látva!

FARAGÓNÉ BIRCSÁK MÁRTA

GYURKA BÁCSI EGYIK ÁLMA AZ ETIKA KÖNYVSOROZAT VOLT...

Drága barátaim!

Kilenc perc alatt szeretném felidézni a Bokorban született Etika tankönyvsorozat útját napjainkig. Gyurka bácsi egyik álma volt, hogy már az iskolapadban ülők szívébe és fejébe kerüljön be a jól ismert hármasszámú eszmény: az adás, erőszakmentesség, szolgálat, és az élet élhetőségének értékrendje. Az Ő egyik legfőbb irányelve az volt, hogy tanuljunk meg gondolkodni minél előbb, és ez ne szűnjön meg életünk végéig. Emlékszem rá, amikor egyszer rákérdezett, hogy az alsó tagozatos Feri fiának tanítom-e már a szillogizmust. Mondtam, hogy még ez nem jutott eszembe. Erre Ő: pedig ideje lenne már, hiszen értelmes gyerek...

Valójában Végh Györgyikének kellene itt állnia és beszélnie az Etika könyvekről, mert Ő hívta életre és fogta össze a kis csoportot, akik megalkottuk a könyvcsaládot, de Ő annyi helyen és témában áll ma

helyt, hogy már helyetteseket kellett fogadnia, mint pl. engem is. A '90-es évek elejétől erőteljes igény mutatkozott az önálló etika (ember-ismeret, erkölcsan stb.) tantárgy közzétételünkbe történő bevezetésére, így a Nemzeti alaptanterv Ember és társadalom műveltségterületén belül kapott helyet ez a részterület. Gyurka bácsi kezdeményezésére a 90-es évek elején megalakult az a borkorbeli pedagógusokból álló munkacsoport is, amely elkezdte az etika tantárgy tartalmának kidolgozását. Végh Györgyi fogta össze a 12-14 fős csoportot, az ő otthonukban találkozási indult a műhelymunka, és alkottuk meg a tankönyvcsaládot.

Létrejött a közös irány és felépítés, Végh Bandi vállalta a tanterv szak szerű összeállítását. A könyv fő címe Gyurka bácsi javaslatára lett Gondolkodás és viselkedés, alcíme pedig: Etika. Mindenki írta a magáét, és az összejöveteleken megosztottuk az eredményeket. Kéry Magdi, Döry Pista és Gyombolai Éva néni az alsós korosztály számára szánta a könyvet. Mi Ferivel a kiskamaszokat céloztuk meg, Mészáros Andris a 7-8. osztályos korosztályt, Kovács Laci a 15-16 éves gimnazistákat kívánta bevezetni az Etika rejtelmibe, Kovács Tádé pedig a már majdnem felnőtt, 17-18 éveseknek írta meg a filozófiai mélységű tananyagot.

(A könyvek címlapja a kivetítőn látható.)

Az első kiadás 1996-ban jelent meg, a Flaccus Kiadó gondozásában, és a kiadó könyvesboltjában volt kapható a sorozat, no meg a Bokorportán. A könyvek zömét Gyurka bácsi lektorálta. Az Oktatási Minisztérium segédkönyvvé nyilvánította sorozatunkat, mely illeszkedett az akkori NAT-hoz, és igazodott a Helyi Tanterv-építő Kézikönyv (RAABE) Emberismeret B) tantervéhez. Ez a lépés fontos volt a pedagógiában való használhatóság miatt és ez az illesztés Végh Bandi szép, gondos munkáját dicséri.

Az első kiadást követte a 2-3., de aztán elfogytak ezek a könyvek is. A további igényeket pl. mi úgy tudtuk kielégíteni, hogy Totya beszkenelte, és így elektronikusan el tudtuk küldeni az érdeklődőknek. Utána még voltak igények főleg vidéki iskolákban, azt is meg kellett oldani, ezért Feri föltette a II. könyvet a MEK-re, ahonnan a mai napig letölthető a kiskamasz változat.

Minden könyv előszavából idézek egy kis részt:

Döry Pistának mottója Dosztojevszkijtől származik:

„Gyermekeim, ó drága barátaim, ne féljete az élettől! Olyan szép az élet, amikor valami jót és igazat cselekszik az ember!”

A mi saját mottónk így szól:

„Az embernek úgy kell élnie, ahogyan gondolkodik, mert különben úgy fog gondolkodni, ahogyan él.”
(Poul Borgie)

Nagyon fontos, hogy gondolkodásunk és viselkedésünk teljes összhangban legyen. Vagyis az ember mindig mondja azt, amit gondol, és azt tegye, amit mond.

Hozzáfűzném, hogy ilyen szempontból Gyurka bácsi igen jó példa volt nekünk, mert Ő aztán teljesen ön azonos volt. Mindenhova elment, ahová hívták, mindenkit meghallgatott, de mindig azt mondta, amit gondolt.

Mészáros Andris könyve Gyurka bácsi Merre menjek? című művének egyik idézetével indít:

„Nincs mindenkinek módja táncművésszé lenni. De mindenkinek módja van létrehozni a legkülönb műalkotást: saját harmonikus, boldog életét.”

Laci könyvének előszavából az erőszakmentességre törekvést emeltem ki:

„Nem nézhetjük tétlenül társadalmunk borzasztó rákfenéjét. „Tenni, tenni, tenni vágyom. Élni mért e bús világon, hogyha meg nem mozgatom” – mondja Goethe (De nyugodtan lehetne Kovács Lacié is ez az idézet, Őt is merve...) A világ alakítása vár rád és tájékozódni kell ebben a világban. Az erőszakmentesség bizonyára forró pont lesz számodra. Ez gyökerekig rendíthet meg. De át is változtathat vihart álló kemény tölgygyé.”

Még egy általános bevezetőt idéznék. Bármelyik könyvből tehetném, mert nagyon hasonlóak. Az elsőt az alsó tagozatosból választottam:

„A könyvek szerzői hangsúlyozottan foglalkoznak az emberi élet olyan területeivel, mint a helyes, erkölcsös magatartásmód, udvarias viselkedés, erőszakmentes konfliktuskezelés, környezettudatos életmód, adás, boldogságvágy, önzetlen szeretet, vallások, önnevelés. Megismertetnek a viselkedés, lelki, közösségi és társadalmi alapjaival, bevezetnek a helyes magatartást megalapozó logikus és felfedező gondolkodás műhelyébe.”

Az 1997/98-as tanévben Végh Györgyi irányításával létrejött az etikaoktatásra felkészítő pedagógus-továbbképző tanfolyam, ami szintén előrevivő, úttörő kezdeményezés volt. A BOKKE 80 órás akkreditált tanfolyamán a fővárosban elsőként 24 pedagógus vizsgázott és kapott oklevelet, majd taníthatott emberismeretet/etikát általános és középiskolában.

Györgyike több konferenciát is szervezett etikaoktatás témakörben, esetenként együttműködve a Fővárosi Pedagógiai Intézettel is, mert Szebenyi Péter, az FPI akkori igazgatója támogatását élveztük. Gyurka bácsit az igen nagy örömmel töltötte el, hogy Ő a Fővárosi Pedagógiai Intézetben tarthatott előadást. Ezekon a fórumokon az ország minden részéből meghívott, elkötelezett pedagógusok és tankönyvírók mutathatták be kezdeményezésüket, könyveiket, megoszthatták tapasztalataikat, és vitathatták meg az akkor még csak reménybeli etika tantárgy tartalmát.

Az 1994-ben alakult BOKKE (Bokor Közösségfejlesztő, Kulturális Egyesület) több éven át az etika, mint tantárgy közoktatásunkban való megjelenését szorgalmazta fő tevékenységeként. Pályázatok révén sikerült megszerezni a könyvkiadás, a rendezvények, a továbbképzés szervezési költségének fedezését.

A kerettantervi szabályozás után az Emberismeret, Etika önálló modul tantárgy lett a 7. és 11. évfolyamon, heti 1 órában, továbbá érettségi tárgyként is választható (volt). Egyetemek, főiskolák vezették be az oktatói képzést, és néhány tankönyv (-sorozat), taneszköz is készült, azonban a tantárgy helyzete periférikus maradt.

Miután az oktatási törvény szerint elválasztásra került az iskolákban a hittan és az etika tanítása, így az iskolai hittanórákról kiszorultak a könyvek. Viszont egyéb hittanórákon használták vidéken is, és maga Kovács Laci is, a Bokorportán tartott hittanokon. Jómagam évekig ezekből a könyvekből oktattam az Ember és társadalom tantárgyat, és a kollégáim úgyszintén, sőt osztályfőnöki órákon is használták. Az iskolánk hosszú éveken át hivatalosan megrendelte a tankönyvcsaládot. Az ELTE Bárczi Karán az első évfolyamosoknak a NAT Ember és társadalom blokkját tanítottam 13 évig, ahol a 150-170 hallgató csoportokra osztva évente az Etika részénél, a könyvsorozatból kaptak fiktív tanítási feladatokat egyes témák szerint. Meg kell, hogy mondjam, igen ügyesen oldották meg a feladatokat, és adták elő társaiknak!

A jelenlegi szabályozás alapján csak a meghatározott, központi könyvből taníthatnak a tanárok a világi és az egyházi iskolákban egyaránt. Ez pedig nem a mi sorozatunk. Más Etika és Emberismeret könyv szerzője is szomorú, mert minden más könyv szintén kiszorult a rendszerből. Pl. Kamarás István Emberismeret könyveit is nagyon szerették a tanulók. Végzetül azért elmondhatjuk, hogy erkölcsi alapvetéseink jelen maradtak, mert az Etika tantárgy jelenleg érvényes kerettantervi egységei elég széleskörűek, és magukban foglalják az általunk fontosnak gondolt tartalmakat, sőt a pedagógiai módszertan, tevékenységforma is hasonló szemléletet tükröz. Érdeklődéssel várjuk az új Nemzeti alaptanterv megközelítését, erkölcsi alapvetését, követelmény rendszerét...

Örülünk, hogy részesei lehettünk annak, hogy az Etika tantárgyi rangra emelkedett, és ma már egyetemeken képeznek oktatókat. Pl. Mészáros András és Kollár Gabi is elvégezték az Etika tanári szakot.

Valószínű, hogy a hármas eszményünkön alapuló erkölcsstan ugyanúgy csak kis körökben élhet tovább, mint maga a Bokor.

Nem biztos, hogy mindig a létszám a fontos, ha a kis közösségeknek elég erős a hite! Ez a reményünk azért megmaradhat! Köszönöm a figyelmet!

BÓTA ZSUZSA ÉS BENYHE BERCI

BOLDOG MONDÁSOK (BNT 2017/2018)

Emlékezni és hálát adni jöttünk ma össze. Emlékezni Rád, Gyurka bácsi! A sok kincs közül, melyet élénk álmodtál, belénk plántáltál és hittel élénk éltél, talán a legfontosabb az Isten Országának keresése, még inkább megvalósítása.

Álmodtál te kommunáról is, és biztos volt Benned némi csalódottság, hogy mi csak néhány napos együttélésig jutottunk... Számunkra mégis a Bokor Nagytáborok jelentik az egyik legnagyobb kincset.

Talán csak a véletlen, hogy mi ketten állunk itt előttetek. Képzeljétek mellénk azt a több száz testvérünket, akik hozzánk hasonlóan munkálkodtak és munkálkodni fognak az Isten Országának építésében a táborok megvalósítása során.

Mi az elmúlt két év BNT-iből gyűjtöttünk össze egy csokrot, az ott megélt pillanatokról, melyekről boldogmondások is eszünkbe jutottak.

1. Boldogok, akik ketten-hárman összegyűlnek Jézus nevében – Ő ott van közöttük. (1-2)
2. Boldogok, akik tevékenyen élik napjaikat és tesznek másokért, mert soha nem fognak unatkozni és magukkal túl sokat foglalkozni. (3-4)
3. Boldogok, akik létrehoznak valami értékeset, mert nyomot hagynak a másik emberben. (4-5)
4. Boldogok, akik képesek csendben maradni és másokat figyelve hallgatni, mert saját egojukat elcsendesítve meghallhatják a másik embert. (7-9)
5. Boldogok a gyermekek, akiket nem akadályoznak benne, hogy Jézushoz menjenek – ilyeneké a mennyek országa. (10)
6. Boldogok, akik Tádé miséit hallgatják – mert nekik nem kell hallgatniuk. (11)
7. Boldogok, akik kivárlják a sorukat, és inkább a másikat segítik, hogy elérjék a céljukat, mert nincs annál nagyobb öröm, ha a másikat boldoggá tehetjük. (12-13)
8. Boldogok, akik generációs hovatartozásuktól függetlenül egymás mellett állnak, elfogadják egymás másságát, mert nem lesznek egymás számára idegenek. (14-16)
9. Boldogok, akik az ünneplésben, liturgiában, szertartásokban osztoznak, egy közösséget alkotnak, mert megszentelik a pillanatot. (17-18)